

**กฎหมายสิ่งแวดล้อมกับองค์กรภาคธุรกิจ : กรณีศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภาคธุรกิจ
ท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน**

**The environment Law with Business Organization, Case Study :The Environment
Pollution by Business tourism with the Community's Body Participation**

ณัฐภัทร ธีรังกุล*

Natapat Thirangkul

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องกฎหมายสิ่งแวดล้อมกับองค์กรภาคธุรกิจ กรณีศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภาคธุรกิจท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน เพื่อต้องการทราบถึงสภาพปัญหาของคนในชุมชนกับภาคธุรกิจท้องถิ่นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาในการใช้มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อภาคธุรกิจในการบังคับใช้กฎหมาย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเอกสารที่เกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรประชาชนทางด้านสิ่งแวดล้อม แนวนโยบายแห่งรัฐต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการประกอบการขององค์กรธุรกิจ นโยบายต่อปัญหาการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางการปรับปรุงระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย และทำการศึกษาและวิเคราะห์หาคำวินิจฉัยของกฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและองค์กรชุมชน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 คำพิพากษา บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต

ผลการศึกษา พบว่า กฎหมายสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ในปัจจุบันการดำเนินการตามกฎหมายยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยปัญหาที่พบมีสองลักษณะ คือ (1) ปัญหาที่เกี่ยวกับคุณภาพของกฎหมาย และ (2) ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งควรจะต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพจากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย จะประกอบไปด้วยสองส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนแรก เกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานในรูปแบบคณะกรรมการทำการร่างกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการชุดนี้จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและคุณสมบัติที่ตั้งไว้ ส่วนที่สอง เกี่ยวกับการนำหลักการที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาบัญญัติอย่างเหมาะสม ครบถ้วน ในการร่างควรจะต้องนำหลักการพื้นฐานที่กำหนดให้สิ่งแวดล้อมเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ กำหนดให้ความสมดุลของระบบนิเวศเป็นระบบที่มนุษย์มีหน้าที่จะต้องสงวนรักษา

* อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ การดำเนินคดีให้มีผลดีก็ควรมีกฎหมายวิธีพิจารณาความสำหรับคดีสิ่งแวดล้อมไว้โดยเฉพาะ เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินคดีอาญาโดยอาจให้ครอบคลุมเนื้อหาหลักทั่วไป อำนาจพนักงาน อัยการ ศาล ผู้เสียหาย รวมถึงสิทธิในการฟ้องคดี บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลกับความรับผิดชอบแห่งคดี เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : กฎหมายสิ่งแวดล้อม, ภาครัฐกิจการท่องเที่ยว, องค์กรชุมชน

Abstract

The research “The environment Law with Business Organization, Case Study: the Environment Pollution by Business tourism with the Community’s Body Participation” aimed to know the community’s problems with business tourism about the environment pollution management and national resource, the problem of the suitable law and the community problem and the inconvenient to the business organization to use the law.

This research was the data descriptive research on the government policy to people organization about the environment, the government policy to the environment problem from business tourism and the problem of using suitable law and the way to improve Thai environment law. This had to study and analyze the regulation of the environment law, the rule, the order, an announcement and commandment on the environment problem and community and the act of development and care in 2553 B.E., the decision, the article, the magazine, research and the internet.

The result found that the environment law play the important role to manage the national resource and the environment. Now to operate with law still was in trouble. There were two kind of problem, (1) the law quality and (2) the law applying that had to improve.

As the result, the researcher introduced two ways to solve the problem of the Thai environment (1) the committee body had to follow the order and the qualification and (2) to take the doctrine of the environment law in practice. In making a draft of law needed to use basic principal of the environment law as main point that was to balance the environment system with human duty of saving environment.

The environment pollution was the national problem. To use the law with people needed to have its own law to specify the way of criminal law in detail as the following, the content, the general principal, the officer power, the prosecutor, the law court, the suffers and the right to indicate individual and law person with case responsibility. This was to protect the right of suffers and to solve the Thai environment problem in practice.

Keyword : Environmental Law, Tourism Business Sections, Community Organiaztions.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัญหาที่สำคัญในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยกฎหมาย คือ การขาดกฎหมายที่มีเนื้อหาและก็มีวัตถุประสงค์ในการจัดการอย่างเป็นระบบ ประกอบกับการขาดความเป็นเอกภาพของกฎหมาย กล่าวคือ การที่มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอยู่ตามกฎหมายหลายฉบับ ทั้ง ๆ ที่กฎหมายเหล่านั้นต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในเรื่องเดียวกัน อีกทั้งความซ้ำซ้อนของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองในเรื่องเดียวกัน ทำให้องค์กรที่บังคับใช้กฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแต่ละประเภท โดยเฉพาะเจาะจงเช่นเดียวกัน และในหลายกรณีจะมีลักษณะที่ขัดแย้งกันเอง ประกอบกับในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะมีลักษณะของการหาประโยชน์จากช่องว่างของกฎหมายโดยไม่สนใจถึงเจตจำนงที่แท้จริงของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ทศนคดี ค่านิยม และความเชื่อของประชาชนบางประการที่นอกจากจะไม่เป็นการส่งเสริมต่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและการรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมอีกด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 12 ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ ประกอบมาตรา 66 บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งรัฐและชุมชน การบำรุงรักษา คุ้มครอง ส่งเสริม และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปฏิบัติตามสิทธิของบุคคลตามมาตรา 66 วรรคหนึ่งได้ มาตรา 56 เรื่องสิทธิในการที่จะได้รับรู้เกี่ยวกับโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งต่อตนเองและต่อชุมชน มาตรา 77 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน

ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งเป็นมิติการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมตามรัฐธรรมนูญ ต่างจากในอดีตอย่างสิ้นเชิงที่รัฐมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลเรื่องนี้ หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ต่อกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็นผลให้ในภายหลังได้มีการตราพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ หน้าที่ และกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แม้จะยังมีหลายส่วนที่ยังไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ การรับรองอำนาจ สิทธิหน้าที่ของชุมชน และยังไม่ครอบคลุมเป็นที่ยอมรับจากสาธารณชน เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชน โดยควรรับรองอย่างชัดเจนตามกฎหมาย จึงเป็นหัวใจสำคัญที่สามารถนำมาสู่การป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่นับวันจะมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางเด่นชัดมาก และยังขาดการรองรับด้านสิทธิ หน้าที่ ตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ขาดความเป็นเอกภาพในเรื่ององค์กรผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดกระบวนการเสริมศักยภาพเรียนรู้และการสร้างศักยภาพชุมชนโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ก่อน ในการบังคับใช้กฎหมายต่อภาครัฐก็ตามหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมว่าด้วยหลัก ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay Principle) รวมถึงสิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดีของประชาชนหรือองค์กร

ประชาชนต่าง ๆ ยังไม่มีความชัดเจน จึงทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนซึ่งสามารถสัมฤทธิ์ผล ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หากไม่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งหมายที่ค้นหาและศึกษาทั้งในส่วนการพิสูจน์ทราบถึงศักยภาพขององค์กรชุมชน และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมในเรื่องการรับรองอำนาจสิทธิหน้าที่ขององค์กรชุมชนต่อกรณีการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาคธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม และต่อหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายโดยชัดแจ้งต่อภาคธุรกิจ ผู้ก่อมลพิษและกำหนดสิทธิหน้าที่ต่อปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ภาคธุรกิจจะต้องปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติในการรับผิดชอบทางสังคมด้วยต่อไป เพื่อให้การดำเนินเป็นไปได้อย่างตรงเจตนารมณ์แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากฎหมาย และหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย ในการกำหนดความเหมาะสมต่อการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการปรับใช้กับกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย
3. เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับศักยภาพองค์กรชุมชน ความเป็นไปได้ที่จะให้กระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ได้บัญญัติรับรองตามระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวกับบทบาท อำนาจ สิทธิและหน้าที่ขององค์กรชุมชนต่อไป
2. ทราบถึงระบบกฎหมายและหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมและจุดอ่อนของระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย เช่น หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย หลักการป้องกันไว้ก่อน หลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อใช้ในการกำหนดความเหมาะสมต่อการปรับปรุงและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้แนวทางการประกอบธุรกิจที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่นในการอยู่ร่วมกัน และลดความขัดแย้งในสังคม ผู้กำหนดนโยบายพื้นฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์แนวนโยบายแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรประชาชนทางด้านสิ่งแวดล้อม แนวนโยบายแห่งรัฐต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม จากการประกอบการขององค์กรธุรกิจ นโยบายต่อปัญหาการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางการปรับปรุงระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย
2. ศึกษาและวิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมไทย และองค์กรชุมชนพระราชบัญญัติส่งเสริม

และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 คำพิพากษา
บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัยและอภิปราย

ผลการศึกษา พบว่า กฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ในปัจจุบันการดำเนินการตามกฎหมายยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยปัญหาที่พบมีสองลักษณะ คือ (1) ปัญหาที่เกี่ยวกับคุณภาพของกฎหมาย และ (2) ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งควรจะต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ จากปัญหาที่เกิดขึ้นผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย จะประกอบไปด้วยสองส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนแรก เกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานในรูปแบบคณะกรรมการทำการร่างกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการชุดนี้จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและคุณสมบัติที่ตั้งไว้ ส่วนที่สอง เกี่ยวกับการนำหลักการที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาบัญญัติอย่างเหมาะสม ครบถ้วน ในการร่างควรจะต้องนำหลักการพื้นฐานที่กำหนดให้สิ่งแวดล้อมเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ กำหนดให้ความสมดุลของระบบนิเวศน์เป็นระบบที่มนุษย์มีหน้าที่จะต้องสงวนรักษา

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ การดำเนินคดีให้มีผลดีก็ควรมีกฎหมายวิธีพิจารณาความสำหรับคดีสิ่งแวดล้อมไว้โดยเฉพาะ เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินคดีอาญา โดยอาจให้ครอบคลุมเนื้อหาหลักทั่วไป อำนาจพนักงานอัยการ ศาล ผู้เสียหาย รวมถึงสิทธิในการฟ้องคดีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลกับความรับผิดชอบแห่งคดี เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและแก้ไขปัญหาล้างแ้วล้อมของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า กฎหมายสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันการดำเนินการตามกฎหมายยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยปัญหาที่พบมีสองลักษณะ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับคุณภาพของกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งควรจะต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ในส่วนของแนวโน้มการพัฒนากฎหมายสิ่งแวดล้อมนั้น ในปัจจุบันจะเน้นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและผ่านกระบวนการพิจารณาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อให้บทบัญญัติต่าง ๆ บางประการเข้าไปอยู่ในเนื้อหาของกฎหมายด้วย อาทิ หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักเศรษฐศาสตร์ หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี เป็นต้น ซึ่งนับเป็นความก้าวหน้าประการหนึ่งของกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย

ทั้งนี้ ในส่วนที่ผู้ศึกษาสนใจในประเด็นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในปัญหาสิ่งแวดล้อมจากธุรกิจการท่องเที่ยวนั้น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวสมาชิกชุมชนที่สุด และควรจะได้มีการตระหนักในการร่วมกันดูแลรักษา และที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากการบริหารจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศมีความคาบเกี่ยวเรื่องอำนาจตามกฎหมายกับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว ดังนั้น การปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้เป็นเอกภาพ โดยอาจบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายสิ่งแวดล้อมฯ ฉบับปัจจุบัน หรืออาจมีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

ในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการบัญญัติสิทธิหน้าที่ของประชาชน ชุมชน สิทธิชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวในการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการดำเนินคดีทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยที่จำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน

แนวทางการปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย

สำหรับข้อคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย น่าจะประกอบไปด้วยสองส่วนที่สำคัญคือ ส่วนแรก เกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานในรูปคณะกรรมการทำการยกร่างกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาบัญญัติอย่างเหมาะสม ครบถ้วน กล่าวคือ

ส่วนแรก เกี่ยวกับองค์กร หรือหน่วยงานในรูปคณะกรรมการทำการยกร่างกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการชุดนี้จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและคุณสมบัติ ดังนี้

1. คุณสมบัติทางด้านความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญในระบบกฎหมาย Civil Law

1.2 เป็นผู้เชี่ยวชาญในนิติวิธีของระบบกฎหมาย Civil Law

1.3 เป็นผู้เชี่ยวชาญในประวัติศาสตร์ของชาติไทยและกฎหมายไทย

1.4 เป็นผู้ที่มีความยึดมั่น และมั่นคงต่อจริยธรรม และหลักการของกฎหมาย

1.5 เป็นผู้ที่มีความอิสระปลอดพ้นจากการครอบงำทางการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล

2. ที่มาของคณะกรรมการจะต้องประกอบด้วย

2.1 ตัวแทนที่ประชาชนเห็นชอบ

2.2 ตัวแทนจากองค์กรอิสระทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับ

2.3 ตัวแทนของทางราชการ

2.4 ตัวแทนของนักวิชาการทางด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม

3. ลักษณะของคณะกรรมการจะต้องมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงโดยปลอดพ้นจากการครอบงำของอำนาจทางการเมือง ข้าราชการประจำ องค์กร หรือกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะ

4. จะต้องกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการยกร่างที่ชัดเจนในระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี แล้วแต่กรณี

5. การดำเนินงานของคณะกรรมการจะต้องไม่อาศัยงบประมาณแผ่นดิน แต่ควรจะสามารถเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโดยตรง

ส่วนที่สอง เกี่ยวกับการนำหลักการที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาบัญญัติอย่างเหมาะสม ครบถ้วน ในการยกร่างควรจะต้องนำหลักการพื้นฐานที่กำหนดให้สิ่งแวดล้อม เป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ กำหนดให้ความสมดุลของระบบนิเวศน์ เป็นระบบที่มนุษย์มีหน้าที่ที่จะต้องสงวนรักษา

เพื่อให้หลักการในประการที่สองมีความเป็นรูปธรรมมากที่สุด ควรจะต้องกำหนด

1. หลักการการระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle)

2. หลักการคุ้มครองป้องกัน (Preventive Principle)

3. หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบ (Polluter Pay Principle)

4. หลักการให้ความร่วมมือ (Cooperative Principle)

5. หลักการให้ความสำคัญกับกฎเกณฑ์ และมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายระหว่าง

ประเทศ รวมทั้งประเด็นปัญหาที่คุกคามต่อสิ่งแวดล้อมโลก เช่น ภาวะโลกร้อน

6. หลักการให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเข้าถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบตัวบทกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

7. หลักการให้ความสำคัญกับความเป็นชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากบริบทในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน การปรับใช้กฎหมายและตัวบทกฎหมายย่อมต้องสอดคล้องกันกับสภาพข้อเท็จจริง เช่น การผสมผสานกับหลักภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น มากำหนดไว้ในทุกเรื่องของกฎหมายสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการเกิดมลพิษขึ้นกับสิ่งแวดล้อมในทุกขั้นตอนของการบังคับใช้กฎหมาย เพราะมีเช่นนั้นแล้วสังคมไทยจะเป็นสังคม ที่ต้องรอให้เกิดปัญหาก่อนแล้วจึงคิดหาทางแก้ไข

รวมถึงการที่จะต้องกำหนดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานอิสระที่จัดตั้งขึ้นมาโดยฝ่ายบริหารที่มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยหน่วยงานนี้สามารถที่จะออกกฎ คำสั่ง ควบคุมตรวจสอบ การออกใบอนุญาต การระงับใบอนุญาต การดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดทางด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้บังคับต่อไปในอนาคต ซึ่งในส่วน of ระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความกับการดำเนินคดีทางด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องกำหนดไว้โดยเฉพาะ และจะเป็นการรองรับต่อระบบประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย ทั้งนี้ ในส่วนของภาครัฐเองควรให้การส่งเสริม และสนับสนุน ประชาชนในการมีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาติด้วย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องทางด้านการบริหารจัดการ การฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้ที่ก่อให้เกิดมลพิษ

ที่มีผลกระทบต่อสาธารณะ จะต้องยกเว้นการเรียกเก็บค่าขึ้นศาล เป็นต้น

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ การดำเนินคดีให้ได้ผลดีก็ควรมีกฎหมายวิธีพิจารณาความสำหรับคดีสิ่งแวดล้อมไว้ โดยเฉพาะเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินคดีอาญา โดยอาจให้ครอบคลุมเนื้อหา หลักทั่วไป อำนาจพนักงานสอบสวน อัยการ ศาล ผู้เสียหาย รวมถึงสิทธิในการฟ้องคดี บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลกับความรับผิดชอบแห่งคดี เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องกฎหมายสิ่งแวดล้อมกับองค์กรภาคธุรกิจ กรณีศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภาคธุรกิจการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน เป็นการวิจัยของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวกับชุมชนถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยเห็นว่าการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับภาคธุรกิจการท่องเที่ยวนั้นมีส่วนร่วมกันน้อยมาก จึงได้ทำการศึกษาและวิจัยและแนะนำช่องทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้ตรงกับแนวนโยบายของภาครัฐที่ได้กำหนดไว้ และเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยมาตลอดและให้การส่งเสริมในการวิจัยในครั้งนี้ และขอพระคุณคณะนิติศาสตร์ที่ให้โอกาสกับผู้วิจัยในการทำวิจัยในครั้งนี้ และให้ความสะดวกในการวิจัย จนสรุปผลงานวิจัยออกมา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานการ

วิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและภาคธุรกิจการ
ท่องเที่ยวในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการบริหารงานร่วมกันอย่างมี
ประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

การปกครอง, กรม. (2544). **ประชาชนกับการมีส่วนร่วม
ร่วมทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.

จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์. (2547). **การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหาร
ส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วน
ตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัด
ฉะเชิงเทรา**. ปัญหาพิเศษรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). **การระดมประชาชนเพื่อ
การพัฒนาชนบทในการบริหารงานพัฒนา
ชนบท**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ชาติ ทรงศิริ. (2546). **การมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การปกครองท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาล
เมืองนครนายก อำเภอเมืองนครนายก
จังหวัดนครนายก**. ปัญหาพิเศษรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่น
(พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 3.

ทรงทรัพย์ พิริยคุณธร. (2544). **การมีส่วนร่วม
ทางการเมือง : บทบาทของท้องถิ่นใน
อนาคต**. (นิตยสารท้องถิ่น). กรุงเทพฯ :
ส่วนท้องถิ่น.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. (2527). **การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : ส่วน
ท้องถิ่น.

นฤชา สาราญทรัพย์. (2533). **ความรู้ความเข้าใจและ
ทัศนคติของประชาชนต่อการปกครอง
ท้องถิ่นรูปสุขาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณี
สุขาภิบาลหนองตากยา อำเภอท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญยิ่ง โหมคเทศน์. (2530). **การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการปกครองท้องถิ่น:
กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมแพ**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา
ประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากร
และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2526). **การปกครอง
ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2526). **การปกครองท้องถิ่น
ไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พัฒน์พงษ์ เลขา โนษ. (2539). **การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล :
ศึกษากรณีจังหวัดหนองบัวลำภู**. ภาคนิพนธ์
พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิตสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีการมี
ส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การ
พัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย ในการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**.
กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2529). **การกระจายอำนาจและการมี
ส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ :
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ถัดดาภิระ. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองชลบุรี. ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรพจน์ ประชิตวัตติ. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิทยา บุญยะเวชชีวิน. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

เวทิน ตติยรัตน์. (2532). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองนครพนม.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ท้องถิ่น, กรม. (2547). รายงานผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.

สถาบันพระปกเกล้า. (2544). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

แสงหล้า ศิลปะกิจ. (2538). ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อคิน รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

อมรรัตน์ ชัยบรรค์เมือง. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Alomond, G.A. & B.G. Powell. (1976). **Comparative Political Today**. Boston : Little Borwn and company.

Barber, J.D. (1972). **Citizen Politics**. Chicago : Markham.

Company Bromage, A.W. (1950). **Introduction to Municipal Government and Administration**. New York : Appleton - Century Grofts.

Clarke, John. J. (1957). **Outline of Local Government of the United Kingdom**. London : Sir Issue Pitman & Son.

Holloway, W.V. (1951). **State and Local Government in the United Stated**. New York : Mc Graw - Hill Book Company.

Huntington, S.P. & Duminigyez, G.I. (1975).

**Political Development in the Hand -
book of the Political Science.**(Volume 3).

Fred Greenstein and Nelson Polsby. Read,
Mass; Addition Wesley.

Mc. Cosky, H. (1986). **Political Participation.**

International Encyclopedia of the Social
Science. (Volume 1, 2).

Myron, W. (1971). **Political Participation; Crisis**

**of the Political Process. Crisis
and Sequence in Political
Developmented. Leonard Binges and
Others. Princeton.**New York : Prince
University.

Nie, N.II. & Verba. Sidney. (1975). **The H and**

Book of Political Science.(Volume 4).

Reading Massachusetts; Addison Wesley.